

1- Hazret-i Yunus İbn-i Metta alâ nebiyyina ve aleyhissalâtü vesselâmin münâcatı...

Hazret-i Yunus İbn-i Metta alâ nebiyyina ve aleyhissalâtü vesselâmin münâcatı, en azîm bir münâcattır ve en mühim bir vesile-i icabe-i duadır.

Hazret-i Yunus aleyhisselâmın kıssa-i meşhuresinin hülâsası: Denize atılmış, büyük bir balık onu yutmuş. Deniz fırtınalı ve gece dağdağalı ve karanlık ve her taraftan ümit

kesik bir vaziyette **لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ** münâcatı, ona süraten vasıta-i necat olmuştur.

Hazret-i Yunus İbn-i Metta alâ nebiyyina ve aleyhissalâtü vesselâmin münâcatı, en azîm bir münâcattır ve en mühim bir vesile-i icabe-i duadır.

Neden en azîm bir münacattır?

- Bütün sebeplerin sükût ettiği, her kapının kapandığı, her ümidin tükendiği bir anda yapıldı. O da tüm sebeplerden yüzünü çevirdi ve doğrudan Allah'a yöneldi. İşte bu yöneliş, halis tevhidin özü oldu ve duasını en azîm münâcata çevirdi.
- **Tevhid, tesbih ve istiğfar aynı anda birleşmiştir.** Bu üç esas, bir müminin hayatı boyunca ihtiyaç duyduğu en büyük silahlardır.
- **Ümmetine bir düstur olmuştur.** Hazret-i Yunus'un bu duası, sadece onun kurtuluşu için değil; sonraki bütün Müslümanların darda kaldıklarında okuyacakları bir münâcât olarak bize miras kalmıştır.

Neden en mühim vesile-i icabet?

Çünkü bu dua; kulun kendi aczini tam itiraf etmesi, Allah'ın sonsuz kudretini tam tasdik etmesi ve araya hiçbir vasıta sokmadan doğrudan doğruya Zat-ı Zülcelal'e iltica etmesidir. Bundan dolayı **en kısa yoldan en büyük netice alınmıştır.** Sadece birkaç kelimeyle kurtuluş gelmiştir. Allah, "**çaresizliğin en samimi lisanı**" ile yapılan bu duayı, kudretine bir davetiye olarak kabul eder.

Hazret-i Yunus aleyhisselâmın kıssa-i meşhuresinin hülâsası: Denize atılmış, büyük bir balık onu yutmuş. Deniz fırtınalı ve gece dağdağalı ve karanlık ve her taraftan ümit kesik bir vaziyette لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ münâcatı, ona süraten vasıta-i necat olmuştur.

Ninova halkı putperestlik ve günah içinde yaşıyordu. Allah, onları doğru yola çağırması için Hz. Yunus'u gönderdi. Yıllarca süren tebliğe rağmen çok az kişi iman etti. Kavminin inkârı karşısında derin bir üzüntü ve öfke yaşayan Hz. Yunus, yaklaşan azabı haber verdi ve henüz izin verilmeden onları terk etti.

Bu ayrılış, Allah rızası için olsa da, onun için bir imtihanın başlangıcı oldu.

Denize atılmış

Hz. Yûnus (a.s), kavminden ayrılıp denizin kenarına vardı ve bir gemiye bindi. Gemi yol aldıktan sonra, şiddetle sarsılıyor; ne ileri gidebiliyor ne geri dönebiliyordu. Fırtına büyümüş, herkes bunun birinin günahı yüzünden olduğunu söylemişti: "Bu gemide Efendisinden kaçmış bir kul var!" dediler.

Yûnus Aleyhisselâm anladı ki o kişi kendisidir. Onlara: "Bu benim kusurumdur. Beni denize atmadıkça gemi kurtulmaz." dedi. Fakat gemidekiler onu atmaya razı olmadılar. Bunun üzerine kur'a çektiler.

Kur'a birinci defa ona çıktı, yine atmadılar. İkinci defa çektiler, yine ona çıktı, yine kıyamadılar. Üçüncü defa çekildi, yine ona çıktı. Bunu gören Yûnus Aleyhisselâm, artık tereddüt etmedi ve geceleyin kendisini denize bıraktı.

Büyük bir balık onu yutmuş

"Büyük bir balık" ifadesi, bu balığın sıradan bir balık olmadığını, Allah'ın emriyle özel olarak görevlendirilmiş bir canlı olduğunu gösterir.

Yüce Allah, Hz. Yûnus'u balığın karnında muhafaza etmek istediğinde, balığa onu yutmasını; fakat etine zarar vermemesini, kemiklerini kırmamasını ilham etti.

Balık geminin yanına gelip onu yuttu. Ona da şöyle hitap edildi: "Biz Yûnus'u sana rızık kılmadık; seni onun için bir koruma ve secde yeri yaptık." Bunun üzerine balık, Hz. Yûnus'u yutup denizin derinliklerine indirdi.

Bu, mekân olarak en ümitsiz yerdir. Çünkü insan, karada bile kaybolduğunda ümidini yitirir.

Denizin dibinde ise hiçbir işaret, hiçbir yol, hiçbir çıkış yoktur. Artık kurtuluş imkânının sıfıra indiği andır.

Deniz fırtınalı

Deniz fırtınalıdır. Dalgalar birbirine çarpar, gemi sarsılır, her şey altüst olur. Fırtına, sadece denizi değil; insanın iç dünyasını da sarsan bir imtihandır.

Ve gece dağdağalı ve karanlık

“Dağdağa”, gürültü, kargaşa, belirsizlik ve sıkıntı demektir. Gece sadece karanlık değil, aynı zamanda içinde fırtınanın uğultusu, dalgaların gürültüsü, bilinmezliğin verdiği huzursuzluk vardır.

Ve her taraftan ümit kesik bir vaziyette

Artık hiçbir taraftan kurtuluş beklenmez. Ne yukarıdan yardım gelir (gece bulutlu ve karanlıktır), ne aşağıdan (denizin dibi ve balığın karnındadır), ne sağdan ne soldan (sonsuz su ve karanlık). Bütün maddî sebepler tükenmiştir. İnsanın “çaresi yok” dediği an, işte bu andır.

“Deniz fırtınalı ve gece dağdağalı ve karanlık ve her taraftan ümit kesik bir vaziyette”

Her biri ayrı bir ümitsizlik kaynağıdır. Göz gözü görmez, ne yöne gideceği bilinmez, nefes almak bile zorlaşır. İşte bu noktada, bütün maddî sebepler susar, bütün kapılar kapanır. Ve insan, mecburiyetten değil, ihtiyacın zirvesinde Allah’a yönelir.

İşte bu dört vaziyette Hazret-i Yunus’un dilinden dökülen dua budur.

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ

Bu dua üç esas üzerine kuruludur:

1. لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ — Tevhid: “Senden başka ilah yoktur.” Bu cümle ile bütün sahte ilahları, sebepleri, kurtarıcı zannettiklerini reddeder. Sadece Allah’ın kurtarıcı olduğunu ilan eder.
2. سُبْحَانَكَ — Tesbih: “Seni tenzih ederim.” Bu cümle ile Allah’ı her türlü noksandan, haksızlıktan, abes iş yapmaktan uzak tutar. “Ya Rabbi, beni bu hale düşüren sensin, ama senin fiillerinde kusur yoktur. Bu bir imtihandır, bir arınmadır, bir ikazdır” der.
3. إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ — İstiğfar: “Gerçekten ben zalimlerden oldum.” Bu cümle ile kusurunu kabul eder, nefesine zulmettiğini itiraf eder, affı diler. İstiğfar

olmadan tevhid ve tesbih tam olmaz. Çünkü kul, önce Rabbini tanıyacak, sonra O'nu tenzih edecek, sonra kendi kusurunu itiraf edip af dileyecektir.

Bu üç esas, bir kulun Allah katında en makbul halinin özetidir.

Ona süraten vasıta-i necat olmuştur.

Bu dua, Hazret-i Yunus'a çok çabuk bir şekilde kurtuluşa vesile oldu. "Süraten" kelimesi, duanın hemen kabul edildiğini, bekletilmediğini gösterir.

Balık, Allah'ın emriyle onu sahile çıkardı. Hazret-i Yunus hasta, yorgun, bitkin halde kıyıya düştü. Ama kurtulmuştu. O karanlıkların içinden, o ümitsizliğin zirvesinden, sadece birkaç kelimeyle çıkıp gelmişti.

Buradan alınacak ders: İhlasla yapılan, tevhid, tesbih ve istiğfarı içeren bir dua, en ümitsiz anda bile en süratli kurtuluşa vesile olur. Hiçbir kapı açılmasa bile, Allah gökyüzünden, denizin dibinden, balığın karnından bir kurtuluş yolu açar.